

Kan Tompa Sándor: Én az előbb Balog Laci-
val beszéltem s akkor azt mondtam, hogy nem szólalok fel,
azonban a problémák, amelyek felmerültek, olyanok, hogy tényleg
nem is beszélnem kell.

Merem állítani, hogy még Shakespeare sem
írt olyan darabot, amelyben csak jó szerepek lennének. Shakes-
peare ~~is~~ írt kitűnő szerepeket, írt közepes szerepeket, és írt
- mondjuk olyan szerepeket, amelyeket el kell játszani, amelyek
szorosan hozzátartoznak a darabhoz. Amikor egy darabot kioszta-
nak, a színészek mindjárt az olvasópróbán hallják a darabot,
gondolkodnak, mondják, hogy ez a szerep prima, ez a szerep
briliáns, a másik pedig milyen rossz, azt nem lehet elmondani.
Igy fantáziálunk a darabról, mielőtt a szerepet megkapjuk.
Én most ildontalannak tartom, hogy védekezzem szerepem eljät-
szásával kapcsolatban ebben a Sok hühó-ban. Nem is ezt akarom,
mert egészen bizonyos, hogy van abban valami igazság, amit az
én szerepemmel kapcsolatban elmondott itt Faragó Odön és Mendi

Sándor. Én nem magamat akarom menteni, csak azt akarom elmondani, milyen nehéz dolga az, hogy egy darabban lévő három kitűnő szerep mellett - nem akarok abba a sablonba nelesni, hogy kicsérjem azokat, akik ezeket játszották - eljátszani olyan szerepet, amelynek az a hivatása, hogy ezt a szerepet el kell játszani, mert ha ez a szerep nem lenne a darabban - talán ez a darab összekötőszövege - akkor egyáltalában nem lehetne a darabot eljátszani.

Mikor én ezt a Leonato-szerepet megkaptam, és elkezdtem gondolkodni, hogy ez a figura micsoda, hogy milyen, hogyan néz ki, mit kell ebből csinálni, hogy a kitűnő szerepek mellett boncolalmat ne okozzak a darabban, elképzelttem azt a figurát, hogy annak a színésznek, akinek ezt el kell játszania, fogalma legyen arról, mit kell ennek csinálni, hogy az megfelelő legyen, hogy bele legyen illesztve abba a darabba. Amikor Leonatot kézhez kaptam rettenetesen fel voltam ~~egy kicsit~~ izgatva azért, mert hallottam véleményeket. Ezt a szerepet Maklárj játszotta, hallottam, hogy jól vagy rosszul, volt akinek tetszett, volt, akinek nem tetszett. Megmondom őszintén, hogy én őt nem láttam, tehát ezt a szerepet nem láttam mástól játszani. In csak a könyvet olvastam. Azt mondtam: itt van egy szerep egy kb. hatvanéves férfi, Messina kormányzója, egy előkelő dúsgazdag ember, akinek van egy leánya, de ennek nincs anyja, mert meghalt, tehát ez a kormányzó az anya szerepét is helyettesíti egy kicsit. Lányával szemben egész életén át elfogult. Lányával szemben - mint Faragó mondotta - édeskés. De kíváncsi vagyok arra a szülőre - magamból és a jelenlegi emberek életviszonyából ítélve - aki özvegy ember, akinek gyermeke van, azt fel kell nevelnie, aki nem ilyen majomszeretettel csüng azon a leányon, aki megbocsátja a lány hibáit. De azután egy alaptalan vád követ-

kezik, ami az ő lelki egyensúlyát, az apai szeretet egyensúlyát is megingatja. Tehát így kellett felépíteni egy szerepet. Az apának a leány iránti szeretete, rajongása, aztán az a nagy öröm, hogy azt mondja az öccse, hogy maga a herceg kéri meg a leányt, ami a legnagyobb öröm volt számára, hogy olyan ember legyen az ő veje, aki uralkodó herceg, amire ő nem is számított. Az öröm, a boldogság természetesen kirobbantotta belőle a humort, a jókedélyt és szeretetet. Ekkor hirtelen lecsapott a mennykő és a villám és ez az ember, aki rajongásig szerette leányát, hirtelen felbomlik lelkében, egy súlyos tragédiába rohan. Persze nem tudom, hogy egy színésznek hogyan sikerül az ilyesmit jól alakítani. A humorból, a szülői szeretetből egyszerre átmenni a tragédiába, majd újra visszamenni a humorba! Ez nem olyan szerep, mint Benedek, vagy Beatrice szerepe, amely szerepek végig olyan kedélyesek, ezek a közönség felé végig olyan sima dolgokat mutatnak.

Nagy tehát itt a probléma. Könnyen megtörténhetett, hogy kedélyem nem megfelelő. Én is éreztem, hogy nem vagyok tökéletesen benne a szerepben, hogy jobb is lehetnék. Egy másik színész talán jobban megcsinálta volna. Én azt a fel fogást ~~írtam~~ tűztem magam elé - én ezt éreztem, ma is ezt érzem, és itt nem védem magam - hogy nekem meg kellett ezt csinálni az én érzésem szerint, mert ha nem ezt csinálom, a darabból kilátszik a szerepnek egész lólába, s így ez nem kapcsolódik harmonikusan az egész társadalmi berendezkedéshez, nem kapcsolódik a viszony a leányhoz, a viszony az ugratás után a hercegéhez, majd újra a herceg megbocsátása. Tehát olyan komplikált szereppel álltunk itt szemben én is és Raksányi is, hogy jöttünk-mentünk, beszélgettünk egymással, örültünk, sirtunk egyet-kettőt. És ez az érdekesnek tűnő hangulat talán azért volt így, mert én

kicsit gyengébb voltam, talán nem voltam elég férfi ahhoz, hogy keményebb legyek például a csapással szemben, vagy keményebb legyek a visszatéréssel szemben, - tehát mint mondják is - kicsit inkább anyább voltam, mint apább. Tudniillik nekem, mint özvegy embernek kellett fölneveleni a gyermeket. Tehát ezek azok a dolgok, amelyeket nem szabad úgy felfogni, hogy ez talán így vagy úgy sikerülhetett volna, hiszen nehézség van minden szerepben, de igazán súlyos nehézségek vannak egyes szerepekben, úgy-hogy nincs az a színész, aki minden nehézséget tökéletesen át tudna hidalni.

Amit pedig Hindi Sándor mondott az s-ekről, lehetséges, de Sándort hallottam, amikor még s-esebben beszélt, /Derültség./ amikor Molière-ből jó székely Molière-t csinált. De az se könnyű dolog volt, hogy a Botcsinálta doktor, vagy az Urh. t. n. m. polgár után átmenni ilyen szerepbe. Én persze erről a hibáról igyekszem leszokni, de egy kicsit nehezen megy.
/Major Tamás: Messinai ez!-Derültség./

Még csak annyit akarok mondani, hogy nagyon még kellett hogy kössük nadrágunkat ezeknél a szerepeknél, - hogy prózáian fejezzem ki maramat - hogy beleilleszkedjem a kitűnő színészek mellé, akik kitűnő szerepeiket még kitűnőbben játszották el. "Nekünk igyekeznünk kellett", hogy nagyon melléjük álljunk, hogy ha nem is tudunk nagyon segíteni vagy javítani, legalább ne rontsuk az előadás összharmóniáját. /Nagy taps./

M é s z á r o s Ági: Csak egy mondatbt: Az
?
Ukrajnában én is Haluskával fogok mentegődni.